

www.tartumaarja.ee

ILMAVALGUS

Eesti Evangeelse Luterliku Kiriku Tartu Maarja koguduse infoleht 3/2022

Head kaasteelised! On käes oodatud advendiaeg ja kuigi maailmas on palju ärevust, võime siiski valmistuda jõuludeks olles täidetud Jumala rahu ning tänuga. Päästesõnum Kristusest on meile kõigile ning see on aktuaalne ka tänapäeval. Elukogemuse kasvades näeme, et meid ümbritsev maailm ei paku püsivaid lahendusi eksistentsiaalsetele probleemidele. Ja ometi on lahendused olemas.

Jumala Sõnast loeme: ***Sest nõnda on Jumal maailma armastanud, et ta oma ainusündinud Poja on andnud, et ükski, kes temasse usub, ei hukkuks, vaid et tal oleks igavene elu. Jumal ei ole ju läkitanud oma Poega maailma, et ta kohut mõistaks maailma üle, vaid et maailm tema läbi päästetaks.*** Nendes sõnades on jõulude tegelik tähendus. Jumal saatis oma ainsa Poja patusesse maailma, et tema kaudu maailm päästetaks. Igauhel, kes usub, et Kristus on maksnud kinni hinna, mida keegi meist ise tasuda ei saa, on igavene elu. Issand tuleb ka meie juurde, et tuua ka meile õndsus ja pääste igavesest hukatusest.

Pühakirjast loeme: ***Jah, Jumala arm on ilmunud päästvana kõigile inimestele. Kristus on loovutanud iseenda meie eest.*** (Tt 2:11,14) Sellepärast kõik, mis kujundab meie meeleolu advendiajal, iga vilkuv küünal, jõulupuu sära, kaunistatud kodulinn, see eriline jõulutunne, ühine osadus, üksteisele armastuse ja hoolivusega silmavaatamine, aga ka jagatud kingitused – need kõik suunavad meie mõtted tõelisele, püsivale rõõmuallikale, Jeesusele Kristusele, kelle sünnipäeva me peatselt tähistame. Kord tuli igavene Issand ise maailma, sündis siia pisikese lapsukesena, et kui aeg kätte jõudis, tuua meile igavene pääste. Jeesus ütleb: ***Mina olen tee ja tõde ja elu. Ükski ei saa minna Isa juurde muidu kui minu kaudu.*** (Jh 14:6)

Head sõbrad! Kui me avastame, mida tähendab Jumala arm, siis see muudab kogu meie elu. Siis tunnetame, milline rõõm ja rahu peitub advendiajas ja jõuludes. Kui me tunneme ära, kuidas on Jumal meid armastanud siis, kui meid veel olemaski ei olnud. Jumalal oli lahendus juba enne universumi loomist olemas. Ta pakub igavese elu ja pääste lahendust ka sulle.

Kui tuleb mõistmine, millise kingituse Jumal on meile valmistanud, siis saab tulla tänutunne südamesse ja me hakkame taipama, kuidas saame ka ise tõeliselt armastada. Siis tekib tõeline armastus meie südamesse tänutundest Jumala vastu. Siis saab inimene teha tõeliselt häid tegusid. Kui me avastame enese jaoks igavese elu, igavese lootuse, igavese armastuse, siis kõik, mida me teeme siin maailmas, saab hoopis sügavama tähenduse.

Nii võime teha oma igapäevaseid tegemisi Jumala tahtega kooskõlas ja olles tänulikud Kristusele. Kui oled Jumala lahenduse oma ellu vastu võtnud, ei suuda seda miski sinult võtta, sest see on igavene. Siis kõik, mida me Jumala tahte kohaselt oma elus teeme, omandab Kristuse kaudu igavese väärtuse. Ja see on tõeline kingitus, tõeline aare.

Nähkem seda aaret advendiküünalde säras, mõtelgem sellele aardele, kui oleme oma lähedastega lauaosaduses, jagagem seda oma südamesoojusega. Olgu selles igaveses varanduses meil tõelised rahulikud ja kaunid jõulupühad. Soovin kaunist advendiaega ja Kristuse sünnipäeva teile kõigile!

Timo Švedko,
EELK Tartu Maarja koguduse
õpetaja

Head kaasteelised!

Kukk Tartu Maarja kiriku tornis annab tunnistust, et me ei ole kahekümne aastaga paigal tammunud. Me ei ole veel kohal, aga me oleme teel. Ja see teekond koos teie kõigiga on täis kuuluvustunnet. Pühakoja taastamise ümber kogunenud inimesed kirjutavad Maarja kiriku loo. Sihtasutuse alguse aastad olid täis teadmatust ja igatsust. Kümneaastane sihtasutus oli astunud pika sammu edasi – kirik oli tagastatud ja esimesed sammud taastamiseks tehtud – projekteerimise ideekonkurss oli läbi viidud ja võidutöö valitud. Peagi kahekümne aastaseks saav sihtasutus liigub sihikindlalt eesmärgi suunas. Taastamise ehitustööd on alanud.

Täna teid, head kaasteelised, Maarja kiriku taastamisse panustamast ja uskumast, et üheskoos saame püstitatud eesmärgi täidetud. Tartu Maarja kirik on kogukonnakirik ja selle kogukonna olete teie loonud.

Kaunist jõuluootust!

Urmas Klaas,

SA Tartu Maarja Kiriku nõukogu esimees

Toomas Savi meenutab

Ettepanek kõnetas

2002. aasta lõpus, kui olin veel Riigikogus, sain Maarja koguduse toonaselt õpetajalt Peeter Paenurmelt e-kirja ettepanekuga pidada avakõne Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse asutamiskoosolekul.

Ma olen Tartus sündinud ja minu isapoolsed vanavanemad elasid aadressil Õpetaja 11 ehk sisuliselt leerimaja kõrval. Pärast sõda, 50ndate alguses, olin teiste poistega kiriku varemetes mängusõda pidanud ja hiljem ülikoolis õppides EPA võimlas aastaid talviti trenni teinud.

Seetõttu kõnetas tehtud ettepanek mind ning teadsin, et nõustudes saaksin kas või osaliselt aidata kaasa endise kirikuhoone taastamisele. Mind toetas ka toonane Riigikogu liige Vootele Hansen, kes tegeles usuaşjadega. Tema aitas ka otsuse tegemisele kaasa.

17. jaanuaril 2003. aastal pidasin Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse asutamiskoosolekul alljärgneva kõne.

Austatud Maarja koguduse liikmed! Head külalised!

Ma alustan oma tänast tervitust Winston Churchilli mõttega, mis võiks olla selle tervituse motoks: „Inimene komistab aeg-ajalt tõe otsa, aga enamasti ajab ta end püsti ja jätkab teed.“

Me oleme täna siin selleks, et jätkata tööd, mis tuleb lõpule viia. Meie siht on selge: Tartu Maarja Kiriku Sihtasutus tahab taastada Maarja kiriku.

See on töö pikaks ajaks, aastateks, mis nõuavad meelekindlust, kannatlikkust ja otsustavust. Aga nagu ütleb apostel Paulus oma esimeses kirjas korintlastele, siis „Kaduvuses külvatakse, kadumatuses äratakse üles“. Ja meie tahame, et Maarja kirik ei kaoks nii, nagu ta Teise maailmasõja alguses purustati. Meie tahame, et ta tõuseks kadumatuses jälle meie keskele, meie jaoks.

Mis annab meile selleks ettevõtmiseks kindlust? Maarja kogudus on eesti kogudus ja Maarja kirik ehitati meie rahvale. Kiriku taastamine on seega rahvuslik üritus, on meie asi ja kui me sellega hakkama saame, siis see ainult kinnitab meie usku iseendasse. Ma usun, et oleme seda usku väärt kas või ainult selle tõttu, et me täna alustame. Kui Niguliste kirik sai tagasi oma tornikiivri, oli üks Teise maailmasõja aegne kõnt kadunud. Kui Jaani kirik sai tagasi oma tornikiivri, oli kadunud teinegi ja uskuge – see oli ülev tunne, eriti meie, tartlaste, jaoks.

Kuid meie ülesanne ei seisne ainult sõja- ja okupatsiooniaegsete haavade ravimises. Taastades Maarja kirikut me anname Maarja kogudusele tagasi tema päris kodu, mille uksed on avatud kõigile. Jõudmine tagasi oma koju ja õigus ise oma uksed lahti teha – see on see, mille nimel me oleme otsustanud tööd teha, sest keegi meist ei tohi jääda tuule peale, tuule kätte, kaitseta.

Mis on tähelepanuväärne, on see, et me rajame Maarja Kiriku Sihtasutuse hoones, mis on ehitatud kirikuks. Meie ümber on ajalugu ja meie ümber on ka seinad, mis olid kunagi toomkiriku seinad. See toomkirik oli pühendatud Peetrusele ja Paulusele nagu ka Tartu piiskopkond. Nende sümbolid – võti (Peetrus) ja mõõk (Paulus) on senini Tartu vapil. Ja meie ümber on ka seinad, mille keskel tundsid ka minuaegsed üliõpilased end nagu kodus olevat. Tahaksin sedasama kodutunnet läbi elada ka siis, kui me oma püüdmistes Maarja kiriku oleme valmis saanud.

Sest nagu ütleb apostel Paulus oma teises kirjas korintlastele: „Ma loodan, et te tunnetate ära, et meie ei ole kõlbmatud“ ehk alguse juurde tagasi tulles, jätkame oma teed.

Selleks jõudu meile kõigile. Jõudu!

Oleme sellest päevast alates teadnud, nagu ma ka avakõnes ütlesin, et see on töö pikaks ajaks. 20 aastat on möödunud ja me töötame ega väsi.

Jõudu meile kõigile!

Toomas Savi,

Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse asutaja,
nõukogu liige

Toomas Savi "Hüvasti EPA võimla" sündmusel kõnet pidamas 2018. aastal (Foto: Are Tralla)

Tartu Maarja Kiriku Sihtasutus 20

Tartu Maarja Kiriku Sihtasutus asutati 17. jaanuaril 2003. aastal eesmärgiga tagada Maarja kogudusele kogudusetööks vajaliku kirikuhoone valmimine.

2003. aastal seatud eesmärk on pisut lahtine, sõnastamisel ei kasutatud „Tartu Maarja kiriku valmimine“ vaid lihtsalt „kirikuhoone valmimine“. Aga tol ajal oli seatud eesmärk just nõnda täpne, nagu ta olla sai. Kiriku tagastamiseni kogudusele jäi veel viis aastat.

Toetajatele läbinähtav, puhtalt lehel

Sihtasutuse asutamise mõttele tulnud koguduse juhatuseesimees Priit Kama selgitab toonaseid mõtteid nõnda: „Pakkusin välja sihtasutuse vormi, et kiriku taastamise raha hakkaks olema eraldi ja selle kasutamine oleks võimalikele toetajatele läbinähtav. Eks kirikute taastamiseks ja majandamiseks oli sihtasutusi juba ennegi loodud. Sihtasutuse eesmärgiks oli koondada kiriku taastamise toetajad ka väljastpoolt meie kogudust – sh linn ja kihelkonna vallad, kellele kohe alguses sihtasutuse nõukogus koha ette nägime. Sihtasutuse asutajateks on samas kogudus ja praostkond kahekesi, et oleks selge kiriku taastamise eesmärk. Tol ajal oli palju kahtlusi, kardeti, et toetajate abi läheb Jaani, Pauluse ja Peetri kiriku kordategemiseks ja Maarja kiriku taastamine jääb tagaplaanile. Ma ütlesin, et – vastupidi – see on

meie õnn, et Maarja kogudus asub linnas, kus kirikute ülesehitamist tähtsaks peetakse.“

Mõttest kinni võtnud koguduse õpetaja Peeter Paenurm meenutab sihtasutuse loomisest järgmist: „Tartus tööd alustades tegin kohe visiidi Eesti Põllumajandusülikooli* rektori juurde ja pakkusin, et pühime laualt senised sassis suhted ja alustame kiriku teemat puhtalt lehelt. Toonane rektor vastas, et toetab kiriku tagastamist kogudusele. Eks ka koolis oli aru saadud, et vanas kirikus lõpmatuseni palli ei mängi. Kiriku tagastamiseks oli vaid üks tingimus: Põllumajandusülikoolile uus võimla.“

Aasta hiljem asutasime sihtasutuse, et organiseerida Maarja kiriku taastamist. Tagantjärele on natuke irooniline, et sealt edasi umbes viis aastat kulus minul ja sihtasutusel palju tähelepanu just uue võimla ehitamisele. Kui võimla 2009. aastal uude Eesti Maaülikooli spordihoonesse kolis, siis sai kogudus ka kiriku tagasi.“

Mõttetalgud ja töögrupid

Esimene sihtasutuse juhatuse esimees Heldur Peterson nimetab algusaastate tööks peamiselt suhtekorraldust. Otsiti partnereid, räägiti koostöövõimalustest ja tulevases hea tahte protokollist Eesti Maaülikooli, Tartu linna ja Tartu Maarja koguduse vahel. Palju korraldati sündmusi, aga oma kindel koht oli mõttetalgutel ja töögruppide loomisel. Valmistati Maarja kiriku sümbolikaga meeneid. Lisaks räägib Heldur, et üheks valdkonnaks oli ka taastamise nn läbiiva ideoloogia kujundamine. Nendeks olid esiteks laulupeo korraldusega seondud ja teiseks väljarändajad 19. sajandi teises pooles.

Sihtasutuse asutamisest tänaseni kuuluvad nõukogusse Kambja valla** poolt Aivar Aleksejev ja koguduse poolt Toomas Savi. Aivar ütleb, et sihtasutuse nõukogu alustas tööd 4. aprillil 2003. aastal. „Kuigi nõukogusse kuulusid väga erineva taustaga inimesed, oli kõigil selge siht silme ees – saada Maarja kiriku hoone tagasi kogudusele ning seejärel taastada kirik. Kindlasti ei

Esiplaanil Mari ja Peeter Paenurm, teises real vasakult Priit Kama, Toomas Savi ja Aadu Must. (Foto Eesti Kiriku arhiivist)

olnud nõukogu liikmetele selged eesmärgini jõudmise teed, kuid innustajateks olid usk ja lootus õige asja ajamisse. Tänapäev näitab, et vaatamata eesiseisvale pikale teele on väga palju ära tehtud.“

Toomas Savi meenutab samuti, et värskelt moodustatud sihtasutuse nõukogu esimeseks ja ühtlasi kõige suuremaks mureks oli alguses kiriku tagastamine kogudusele. „Selles töös oli suurim roll ja koormus ikkagi kogudusel ja õpetaja Peeter Paenurmel. Tagastamise teemadega samaaegselt tegeleti ka projekteerimise ideekonkursi põhimõtete väljatöötamisega.

Alates 2009. aastast, mil lõpetasin töö europarlamentis, olen sihtasutuse nõukogu pea kõigis tegemistes kaasa löönud ja tahan seda jätkata ka edaspidi,“ lisab Toomas.

Kirikuhoone saadi täielikult koguduse kasutusse 2009. aasta suvel, misjärel sai tõsisemalt hakata tegelema kiriku taastamise projekteerimisega. Mõtteid oli muidugi juba varasemalt koondatud, need oli nüüd vaja formuleerida ideekonkursi sisendiks.

Lähtudes koguduse vajadustest

Sihtasutuse nõukogu esimene esimees Ilmar Tops meenutab, et üks teema, mida toona arutati, oli ka kiriku edasise kasutamise kava ja kiriku olukorra teadvustamine avalikkusele. Palju arutati ka koguduse põhivajadustest ja prioriteetidest kiriku taastamisel.

Sama kinnitab ka Peeter Paenurm, sõnades, et talle oli sihtasutuses väga oluline teema kiriku taastamise põhimõtete ehk kunagi valmiva kirikuhoone sisu läbimõtlemine ja sõnastamine. „Tegime sel teemal tööd nii sihtasutuse kui koguduse juhatuses ja nõukogus. Juba 2003. aasta sügisel arutas koguduse nõukogu kiriku ruumiprogrammi visiooni. Aastate jooksul see dokument täienes ja konkretiseerus. Minu meelest oli see hea tulemus, et koguduse ja sihtasutuse nõukogud, kirikuvalitsus ja ka muinsuskaitse toetasid kiriku tänapäevast siselahendust. Kõige põnevam etapp minu jaoks oli kiriku taastamise ideekonkursi ettevalmistamine ja läbiviimine. See andis kogudusele võimaluse mõelda

Rõõm tornikiivri ülestõstmise üle (Foto: Are Tralla)

kiriku olemuse, tegevuse ja tuleviku üle, ühendada ajalugu, traditsioonid ja nüüdisaegsed võimalused-vajadused.“

Põhjaliku töö tulemusena pandi kokku ootused konkursi töödele ning 2011. aastal viidigi läbi ideekonkurss. Kokku osales konkursil 11 võistlustööd ning komisjon valis võitjaks KOKO Arhitektide töö „Noa“. Võidutöö kahekordne siselahendus võimaldab kirikuhoonesse mahutada ka koguduse tööks vajalikud ruumid ja rendipinnad. Põhiprojekt valmis aastal 2016.

20 aastaga on töövaldkonnad sihtasutuses omajagu muutunud. Kui algusaastatel tegeleti koostöös kogudusega peamiselt kiriku tagastamise teema ja suhtekorraldusega, siis alates 2008. aastast oli selge, et kogudus saab Tartu Maarja kirikuhoone tagasi ning on võimalik hakata oma pühakoda taastama.

Vaikselt, ent visalt

Pärast põhiprojekti valmimist on sihtasutus vaikselt, aga visalt hakanud ellu viima ehituslikke tegevusi. 2016.–2017. aastal veeti kirikuhooneni tulevikus vajalikud trassid – vesi, kanal, küte. Valmis ka uus peatrepp.

2019. aastal enne suuremate ehitustööde algust sõlmisid kogudus ja sihtasutus hoonestusõiguse lepingu. Lepingu järgi on hoonestaja sihtasutus ja see võimaldab ehituselt tagasi saada käibemaksu. See on

20% maksumusest, mis on võimalik ehitusse tagasi suunata.

Samal aastal valmiski Tartu Maarja kiriku taastamise I etapp, mille raames tehti töid kiriku sees. Valmisid sisevundamendid ja kandvad konstruktsioonid ning osaliselt ka vahelaed. Tööde tulemusel on kirikusaal tõstetud teisele korrusele ning uus siselahendus juba selgelt arusaadav. Tööde maksumus oli pea 200 000 eurot, millele lisandus käibemaks.

Urmas Klaas tornikiivri tõstmisel kõnet pidamas

2021. aasta jaanuaris algas Tartu Maarja kiriku torni taastamine. Torni müüritööd lõppesid 23. detsembril 2021, et jätkuda 2022. aastal tornikiivri ehituse, akende paigaldamisega torniosale ning uute kelladega. 2022. aasta septembriks said Maarja kiriku torni müüridele paigaldatud tornikiiver koos kuke ja keraga, kellarõdul helisevad neli uut kella – Usk, Lootus, Armastus ja Rõõm, torniosale on paigaldatud uued aknad. Paigaldada on veel kellarõdu kõlaaknad, mis aga ei kuulunud hankesse. Kõlaaknad saavad paigaldatud uuel, 2023. aastal. Torn jääb küll praegu viimistluse ja sisetöödeta, kuid ta kõrgub juba kõrgele üle Tartu linna. Tööde maksumus oli ca 1,1 miljonit eurot + km.

Järgmiseks, III etapiks on Tartu Maarja Kiriku Sihtasutus planeerinud töö- ja olmeruumide kandevkonstruktsioonide ehitamise ning katuse tööd, maksumusega ligikaudu üks miljon eurot. Kogu kiriku taastamise eeldatav eelarve tänase turusituatsiooni juures on ca 7–8 miljonit eurot.

Loomulikult toimub sihtasutuses ehituse kõrval väga palju muidki tegevusi. Selleks, et ehituseks raha leida ja annetusi koguda, viiakse iga-aastaselt läbi suur hulk turundustegevusi, korraldatakse sündmusi, osaletakse teiste korraldatud sündmustel jne. Suur roll on koostööl meedia ja teiste organisatsioonidega, Tartu linna ja valdadega, ettevõtjatega. Kõik valdkonnad on tihedalt omavahel seotud ning väärtustavad üksteist.

Kõige olulisem kogu Tartu Maarja kiriku taastamise juures on kirikuehitajate kogukonna loomine. Meie hüüdlause „Ka Sina võid olla kirikuehitaja“ ei ole

tühi *slogan*, vaid kutse kogukonda ja meeskonda. Iga summa on väärt panustamist ja oodatud. Iga mõte võib viia meid uute sündmuste või annetusteni. Mõned meie tegevused nagu nt kivimüük, visiitkaartide trükk jm on mõtted, mis on tulnud väljastpoolt igapäevaseid töötajaid. Olen need tänuga vastu võtnud ja ellu viinud. Sellepärast julgustan kõiki kaasa mõtlema ja panustama.

Silvia Leiaru,

Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse juhataja

*Eesti Maaülikool kannab praegust nime 2005. aastast. Ülikooli juured ulatuvad aastasse 1873, mil Tartus alustas tööd veterinaariakool. Aastatel 1951–1991 kandis kõrgkool Eesti Põllumajanduse Akadeemia ning aastatel 1991–2005 Eesti Põllumajandusülikooli nime.

** Aivar Aleksejev oli esialgselt määratud nõukogu liikmeks Ülenurme valla poolt. 21.10.2017 moodustus vabariigi valitsuse haldusterritoriaalse muudatusega Ülenurme ja Kambja vallast uus omavalitsusüksus Kambja vald.

Ka Sina võid olla kirikuehitaja!

Anonüümse annetuse Tartu Maarja kiriku taastamise toetuseks saad teha, helistades

900 1842 annetat 5 eurot

900 1941 annetat 10 eurot

900 2019 annetat 50 eurot

Nimelise annetuse saad teha Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse arveldusarvele Swedbankis EE132200221021269201.

Aasta on pakkunud palju rõõmu

Viimastes Ilmavalgustes olen valdavalt kirjutanud ehitusprotsessist. Nüüd, kui ehituses on taas vaikelu, saan aega rääkida ka turundustegevustest, mis aasta jooksul ellu viidud.

Laias laastus võib sihtasutuse turundusvaldkonna jagada viide suuremasse rühma. Nendeks on koostöö, sisuloome meediasse, veebimeedia, annetuste kogumine ja sündmused. Siiski on kõik valdkonnad omavahel tihedalt seotud ning paljud tegevused on valdkondade ülesed.

Head partnerid

Väga suur roll kiriku taastamisele tähelepanu tõmbamise juures on Eesti erinevatel meediaväljaannetel. Meie parimateks partneriteks on

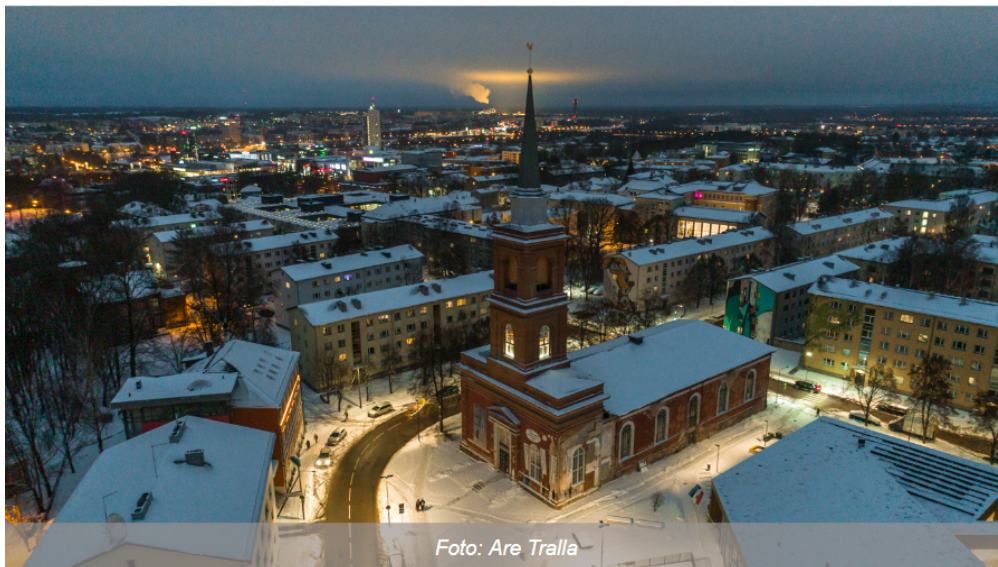

Foto: Are Tralla

ajalehed Tartu Postimees ja Eesti Kirik, aga kindlasti ei saa mainimata jätta ka KUKU Raadiot ja Raadio 7-t. Need ei ole aga kindlasti ainsad partnerid.

Loomulikult ainek, millest kirjutada, tuleb ise anda. Sel aastal uudistest puudust ei ole olnud. Kajastatud on kõik torniga seotud tähtsamad tegevused alates uute akende paigaldamisest kellade pühitsemiseni välja. 2. novembril ilmus meil koostöös Kirikufondiga ajaleht Postimees vahel 4-leheküljeline erileht „Maarja kiriku lugu“, tiraaž 30 000 eksemplari.

Loomulikult ilmuvad kõik meie uudised ka veebis, nii meie enda kui ka partnerite sotsiaalmeedia kontodel, kodulehtedel, sündmuste puhul erinevates portaalides. Siin tõstaksin eraldi esile Tartu linna hallatavad kanalid, E-kiriku, aga ka Tartu turismiinfo. Nad on head partnerid, kes iga info üles nopivad.

Iga infokilluke on oluline

Annetuste kogumisel on omal kohal meie annetustelefonid, aga suurem roll on siiski panka laekuvatel toetustel. Siia kategooriasse võib tegelikult paigutada kõik selles loos välja toodud tegevused, kuna kõik nad on annetuste laekumist toetavad. Iga infokilluke võib kedagi nõnda puudutada, et ta tahab kiriku taastamisele kaasa aidata.

Foto: Mihkel Puusepp

InBoili kontsert 26.11 (Foto: Silvia Leiaru)

Annetustelefonide reklaamiga toetab meid iga-aastaselt Tartu linn. Ikka on meile leitud vaba koht kesklinnas rippuvate plakatite kalendris, Tartu laatadele oleme olnud alati väga oodatud (sel aastal külastasime Tartu Kevadlaata) ning koostöös saab ellu viidud nii mõnigi projekt.

16. oktoobrist 13. novembrini viisime koostöös Kirikufondiga (ametliku nimega SA EELK Toetusfond) läbi Maarja kiriku järgmisele ehitusetapile annetama kutsuva turunduskampaania. Eelpool mainitud Postimehe vahelehtki oli selle osa. Lisaks sellele aga toetasid meid Tartu kaubanduskeskused Tasku, Kvartal, Kaubamaja, Eeden ja Lõunakeskus. Keskuste sise- ja väliekraanidel jooksid annetama kutsuvad klipid.

Sama kampaania raames ilmusid reklaamid nii ajalehe Postimees paber-

kui ka veebiväljaandes ja raadios Elmar. Koostöös Äripäevaga saadeti ettevõtjatele kaks Maarja kiriku katuse ehitusele annetama kutsuvat e-kirja. Turunduskampaania tulemusena on kogutud annetusi ca 13 000 eurot.

Sündmusi on sel aastal palju olnud. Eelmises Ilmavalguses kirjutasin tähtsatest kuupäevadest torniehituse juures. Peaaegu iga mainitud kuupäeva taga oli ka avalikkust kaasav sündmus. Vähem tähtsate puhul mitte, aga pressiteade ja teavitus ilmus alati. Tornikiivri tõstmine, kellade saabumine kodulinna ja tõstmine torni ning pühitsemine – kõik need tegevused said väärikalt tähistatud, raamitud kõnede ja sõnavõttudega ning isegi kõrval asuva Naerumaa Lasteaia laste lauludega.

Kellade valamisest Saksamaal tegime veebiülekanne sotsiaal- meedias ning Tartu Postimees kajastas sündmust mitmel korral väga südamlike lugudega Raimu Hansoni sulest. Otseülekanne sotsiaalmeedias on tegelikult meie sündmuste kajastamise suhteliselt lahutamatu osa. Nii on võimalus ka neil, kes kohale tulla ei saa, kõigest osa saada.

Torniekskursioonid huviorbiidis

Lisaks kiriku taastamisega seotud sündmustele on aasta jooksul toimunud muudki. Aasta alguses ilmus koostöös Eesti Posti ja Kirikufondiga kiriku 180. juubeliaastale pühendatud postmark ja esimese päeva ümbrik. Marki saab osta postkontoritest.

Mai lõpul toimus juba traditsiooniks saanud kirikute öö. Maarja koguduse programmis oli seekord suur rõhk Ukraina teemal. Loone Otsa eestvedamisel sai kogu Ukrainateemaline programm kokku pandud ja ellu viidud. Öhtu lahutamatuks osaks olid loomulikult ka torniekskursioonid. Huvi avalike torniekskursioonide vastu on alati väga suur ja nii ei erinenud ka kirikute öö ei

Silvia Leiaru Röömu kellaga (Foto: Are Tralla)

varasematest ega hilisematest.

Sel suvel, 1. juulist 14. augustini igal reedel, laupäeval ja pühapäeval oli kõikidel uudistajatel võimalik külastada Maarja kiriku torni. Kirikus ootas huvilisi giid Angela, kes ka varasemalt on meil vabatahtlikuna tööd teinud. Angela õpib Tartu Ülikoolis ajalugu ja seetõttu olid tema ekskursioonid väga sisukad ja huvitavad ka ajaloo osas. Selle projekti elluviimist toetas Eesti Kirikute Nõukogu.

Suve hakul ilmus Loone Otsa näidendikogumik „Maarja kiriku rõõmsad lood. Kolm kaunist lustimängu Maarja kiriku kiituseks“. Sihtasutus panustas projektikirjutamisega, muu töö tegi autor ise.

8. septembril toimus kogumiku esitlus kirikus. Autoriga vestles Tartu praost Ants Tooming. Teine esitlus toimus 28. septembril Tallinnas Kirjanike Majas. Näidendid said endale kõik Tartu- ja Pärnumaa koolid ja raamatukogud. Mõned raamatud rändasid ka Tallinnasse. Ülejäänud eksemplarid jäävad sihtasutuse headele toetajatele kinkimiseks. Näidendikogumiku väljaandmist toetas Eesti Kultuurkapital.

Seoses erilehe ilmumisega novembri algul kuulutasime välja avalikud torniekskursioonid 4. ja 11. novembril. Huvi oli suur, esimesel korral külastas torni ca 90 inimest, teisel korral ca 60. Ekskursioonil olnud kooliõpetaja tõi hiljem veel ühe kooli 9. klassi õpilased kirikut uudistama. Lubas, et tuleb lisagi.

Püsige lainel!

Novembri lõpus ja detsembris ootab veel ees kaks kontserti kirikus. 26. novembril annab tasuta kontserdi inBoil. Kontserdil saab annetada Maarja kiriku taastamise toetuseks. 17. detsembril toimub dirigent Lauri Breede kooride kontsert (piletitulu annetatatakse Maarja kiriku taastamiseks).

Seoses poolteist aastat kestnud torniehitusega on sihtasutusel jagada veel üks väga põnev uudis. Nimelt sai kogu ehituse ajal pildistatud torni taaspüstitamist. Neist fotodest paneb fotograaf kokku aegvõtte, mis mahutab pisikesse klippi kõik ühe ja poole aasta jooksul toimunu. Ootame põnevusega lõpptulemit.

Olge hoitud ja imelist jõuluootust!

Silvia Leiaru,

Tartu Maarja Kiriku Sihtasutuse juhataja

Marta osa on kindlasti oluline täita

Marta osa on kindlasti oluline täita. Kuna see on üks viisidest, kuidas mina saan Jumalat teenida, siis see on mulle endale väga tähtis, aga ka teistele, kes tulevad teenistusele. Eks kõik ülesanded koguduses vajavad tegemist. Tegelikult täidame me kõik Marta osa teadlikult või siis vähem teadlikumalt nende suuremate või väiksemate tegevustega, mida kõike kokku on väga palju. Võib ka ette tulla, et pisike asi on hoopis tähtsam kui suur.

Avaldasin ise soovi saada kirikuvanemaks. Alguses, kui tihti kohvilauda tegin, vaatasin kõrvalt kirikuvanemate toimetusi. Kuna kirikuvanemad olid kõik mehed, siis ma väga entusiastlik olla ei julgenud ning uurisin ääri-veeri, kas mul on ka võimalik kirikuvanemaks saada.

Ma ei tea, kas see amet otseselt õpingutes aitas, kuid andis mingisuguse tasakaalu õpingute ja muu elu vahele. Pigem õppisin selle rolliga olema produktiivsem ülesannete täitmisel suuremas pildis. Kirikuvanema töö on oma olemuselt vastutusrikas, kuid vastutus koguduses on meil kõigil sama suur ja eks me toetame ka üksteist ning vajadusel aitame kui tarvis. Alguses tundus, et tööd on palju, kuid ajaga on töö kiiremini minema hakanud.

Hanna Järve,

kirikuvanem

Kogudus püüab parimal moel toime tulla

Aga otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi! Mt 6:33

Need Jeesuse sõnad annavad meile juhised toimetulekuks ebakindlas maailmas. Oleme tänulikud, et koroonatippaeg on möödas ning taastub osadus koguduses. Inimesed võtavad järjest enam osa jumalateenistustest ning tullakse nädalasisestele vaimulikele üritustele. Siiski on ka koguduse majandamisel selles oluline koht, sest paratamatult kaasneb iga tegevusega kulu. Hindade kasvu tingimustes püüab kogudus parimal moel toime tulla.

Koguduse 2022. aasta eelarve kümne kuu kokkuvõttes on liikmeannetusi laekunud prognoositust ligikaudu 70%. Käes on pühade aeg ning loodame annetuste laekumisele aasta lõpuks. Nagu ka varasematel aastatel, on suureks abiks kulutuste katmisel Tartu Maarja Kiriku sihtasutuselt laekuv hoonestusõiguse tasu, mis on 10000 eurot, samuti mitmed eraisikutelt laekuvad annetused. Oluliselt on kasvanud jumalateenistustel kogutud summa (laekumine 102,7%). Rahuldaval määral on laekunud annetused talituste läbiviimise eest (65%)

ning renditulu (80,5%). Püüame kogudusena majandada kokkuhoidlikult, kuid paratamatult mõjutab hindade kasv meidki.

Suur tänu igaühele, kes olete tasunud oma liikmeannetuse või plaanite seda lähiajal teha! Tänu teile jätkub koguduses aktiivne töö ning tuleme toime ka ruumide haldamisega. Eriti suur abi on igast väiksest annetusest, mis laekub igakuise püsikorralduse alusel. Kogudus palub praegusel ajal, kellel vähegi võimalik, pangas sõlmida igakuine püsikorraldus, et annetamine ei ununeks. See tagab kogudusele püsiva rahavoo arvete tasumiseks.

Samuti toon välja, et kogudusel on mitmeid nädalasiseseid üritusi, kuhu olete kõik väga oodatud! Ärge jääge kogudusest eemale, kui teil ei ole võimalik tasuda liikmeannetust! Kristlik osadus põhineb usul Jeesusesse ning ligimesearmastusel. Lähme üheskoos edasi! Tänu olgu Jumalale!

Timo Švedko,
koguduse õpetaja

Foto: Kaja Tarto

Hommikutest

Mu hing ootab Issandat enam kui valvurid hommikut, kui valvurid hommikut. (Ps 130:6)
Käige nagu valguse lapsed. (Ef 5:8b)

Hommikud on imelised. Hommikud tulevad pärast ööd. Vaimulikus mõttes on öö ahastuse ja kitsikuse aeg, pime aeg, kus puudub valgus, puudub ainuski lootuskiir. Aga seda ahastust, kitsikust ja pimedust on kergem taluda, kui teame, et see on meile kasvuks ja läbikatsumiseks. Taimedki kasvavad öösel. Ja ööd on

kergem taluda, kui teame, et sellele järgneb kindlasti hommik ja hommikule päev.

Kui hakkavad paistma esimesed päikesekiired, siis teame, et päev ei ole kaugel. Kui läbi lootusetuse öö hakkab paistma Jumala valgus, siis tunneme, kuidas ahastus kaob, kuidas kasvab lootus me sees, tunneme, kuidas julgus ja rõõm meisse üha enam valguvad. Me tahame silmad lahti teha, ärgata ja päevale vastu minna.

Ja siis need esimesed veepiisad, mis jõuavad me näole, kaelale ... ja seejärel veejoad, mis pesuvad

Koorimaraton 2017 Lummutus (Uku Peterson)

puhtaks kogu me ihu. See mõnus, puhas tunne ... Sama on siis, kui hommikuti Jumalale oma eksimused tunnistame, kogu mustuse tahame maha pesta ja tunneme, kuidas Jumala andestuse veejoad meid täiesti puhtaks ja plekituks pesevad.

Järgneb riietumine, mis kaitseb meid külma eest, määrdumise eest, igasuguste väliste mõjutuste eest. Samuti tuleb meil riietuda vaimulikult. Paneme selga ülistusrüü, et kiita Jumalat selle eest, kes Ta on ja päev Talle pühendada. Paneme selga ka andestuse rüü, et vastu võtta Jumala andetus ja olla võimeline ise teistele andestama. Armastuse rüü, et võiksime vaadata teisi inimesi mõistmise, halastuse ja armastuse silmadega. Ja viimaks kuningliku rüü, teades, et oleme suure Kuninga pojad ja tütred ja mitte maailm ei valitse meie üle ning olles valmis oma varakambrite küllusest teistele jagama.

Riietumisele järgneb hommikusöök – päeva tähtsaim toit, mis annab meile jõudu ja energiat. Jumala hommikusöögilauas ootavad meid Tema ligiolu ja Tema sõna. Hommikusööki tuleb nautida, seda ei tohi süüa kiirustades. Nii on ka Jumala ligiolus ja Tema sõnas olemisega. Ei ole midagi kinnitavat ja jõustavat sellest, kui istume Tema jalge ees ja kuuleme Tema sõnu – nii neid sõnu, mida Ta meile

just ütleb, kui ka kirja pandud sõnu: manitsussõnu, julgustussõnu, armusõnu, lootuse sõnu ... Alles siis, kui oleme ise toidetud, saame toita teisi, alles siis saame jagada armastust ja alles siis on meil rahu, mida keegi ei saa röövida.

Külma ilmaga paneme kodust väljudes selga mantli või jope. Külma maailma minnes paneme selga Jumala antud sõjarüü: tõe vöö, õiguse soomusrüü, rahuevangeeliumi jalatsid, päästekiivri ning võtame kätte usukilbi ja jumalasõna mõõga. Meil tuleb päeva jooksul palves sõdida nii paljude eest – mitte ainult iseenda eest, vaid ka oma lähedaste eest, sõprade eest, töökaaslaste eest, ka täiesti tundmatute inimeste eest ja võib-olla ka nende eest, kes meile haiget teevad.

Kogu vaimulik hommikurutiin hoiab meid püsivalt Jumala ligiolus. Ja me saame julgusega päevale vastu minna.

Helika Gustavson-Rätsep

(Mõtisklus kirikumuusikute konverentsi hommikupalvusel 2022)

Detsembrikuu teated

Kogudusemajas on avatud Eesti Diakoonia keskus ukraina sõjapõgenikele, kus igal tööpäeval kell 10-15 tegeleb peredega pedagoog-psühholoog Larissa Osipova.

Jumalateenistused ja üritused toimuvad kogudusemajas Õpetaja 5, kui ei ole märgitud teisiti.

Pühapäeviti algusega kell 12 armulauaga jumalateenistus.

Igal reedel kell 18 toimub piiblitund.

Neljapäeval, 15. detsembril kell 19 koguneb palvegrupp. Edaspidised kogunemisajad selguvad jooksvalt.

Neljapäeval, 15. detsembril kell 16 erivajadustega inimeste piibliring.

Laupäeval, 17. detsembril kell 17 Lauri Breede kooride jõulukontsert "Me hoolime" Tartu Maarja kirikus.

Pühapäeval, 18. detsembril kell 16 ülistusõhtu kogudusemajas.

Kolmapäeval, 21. detsembril kell 12 eakate teetund.

Laupäeval, 24. detsembril kell 13 püha jõuluõhtu jumalateenistus Tartu Maarja kirikus.

Pühapäeval, 1. jaanuaril kell 12 uusaasta jumalateenistus.

Neljapäeval, 5. jaanuaril kell 16 jumalateenistus erivajadustega inimestele.

Reedel, 6. jaanuaril kell 18 kolmekuningapäeva jumalateenistus koos saksa kogudusega.

Pühapäeval, 8. jaanuaril kell 12 jumalateenistus, tähistame Maarja kiriku 181. aastapäeva.

Kolmapäeval, 18. jaanuaril kell 12 eakate teetund.

Neljapäeval, 19. jaanuaril kell 16 piibliring erivajadustega inimestele.

Pühapäeval, 22. jaanuaril kl 16 ülistusõhtu.

Kolmapäeval, 25. jaanuaril algab leinagrupp.

Pühapäeval, 12. veebruaril kell 16 ülistusõhtu.

Kolmapäeval, 15. veebruaril kell 12 eakate teetund.

Neljapäeval, 16. veebruaril kell 16 piibliring erivajadustega inimestele.

Pühapäeval, 12. märtsil kell 16 ülistusõhtu.

Kolmapäeval, 15. märtsil kell 12 eakate teetund.

Neljapäeval, 16. märtsil kell 16 piibliring erivajadustega inimestele.

Pühapäeval, 2. aprillil kell 16 ansambli Servimus Dominum kontsert.

25. jaanuaril alustab tegevust leinagrupp. Grupiga kutsutakse liituma täiskasvanud inimesi, kes on surma läbi kaotanud lähedase inimese. Kokkusaamised toimuvad viiel järjestikusel kolmapäeval kell 18-20 aadressil Õpetaja 5. Soovijad saavad lisainfot telefonil 5218589 või lea.saar@eelk.ee

Kui teil on soov saada kodust armulauda, erapihti või on vajadus kiriklike talituste järele, võtke palun ühendust koguduse õpetaja Timo Švedkoga telefonil 5534529. Lisaks õpetajale pakub hingehoidlikku tuge ka koguduse hingehoidja Lea Saar, telefon 521 8589. Ärge jääge murega üksi!

Üritused toimuvad kogudusemajas Õpetaja 5, kui ei ole märgitud teisiti.

EELK Tartu Maarja Kogudus

Õpetaja 5, 51003, Tartu

Tel: 7341111 / E-post: tartu.maarja@eelk.ee

Koguduse õpetaja: Timo Švedko

Tel: 553 4529

timo.svedko@eelk.ee

Kodulehekülj: www.tartumaarja.ee

Info ja teenistuste ülekanded

<https://www.fb.com/tartumaarjakogudus>

Liikmeannetusi saab teha ülekandega

Saaja: EELK Tartu Maarja kogudus

SEB EE151010220041155014

Swedbank EE922200221005116309